

XXXIX. évfolyam. Budapest, 1940. július hó. 7. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyző. KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámlája: 41.951.

Széljegyzetek újabb közjegyzői vonatkozású kúriai határozatokhoz.

A Kúria újabb gyakorlata szerint *ideiglenes nőtartásról egyáltalában nem, végleges nőtartásról pedig csak házassági életközösség megszakadása után lehet lemondani.* Ennek a közlönynek hasábjain az 1936. évi 2. számban közöltük *Tóth György dr.* kúriai bírónak e kérdéssel foglalkozó cikkét, amely nagy tudományos fegyverzettel kél a Kúria álláspontjának védelmére. Az előző számban viszont *Krenner Zoltán dr.* kir. közjegyző, a Kúria állásfoglalásával ellentétes fejtegetéseinek adtunk helyet, amely arra a végső következtetésre jut, hogy akár az ideiglenes, akár pedig a végleges nőtartásról a jegyes, illetve a feleség joghatályosan és korlátozás nélkül lemondhat. A magunk részéről is egyébként az utóbbi álláspont hívei vagyunk, mert a tartásról való lemondással szemben kifejezett tiltó jogszabály nincs s csak bizonyos ortodox argumentumok mesterkéltn alkalmazásával lehet eljutni a lemondás érvényességével szemben a Kúria túlszigorús a változott életfelfogásokkal nem számoló álláspontjához. Álláspontunk azonban természetesen csak elméleti lehet, mert a Kúria jogalkalmazó hatalmával hatálytalanítja a még oly helyesnek vélt álláspontnak megfelelően közjegyzői okiratba foglalt tartásról lemondó megállapodásokat.

ELDJÁNOS
KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST
II. MÉCSÉI-UTCA 8.

A kir. Kúria a tartásról való lemondás kérdésében P. III. 2725/1939. szám alatt legújabbán a következő határozatot hozta:

„Szigorúan alkalmazott jogszabály, hogy az ügylet semmisségét nem szünteti meg a félnek utólagos elismerése, megerősítése, avagy a teljesítés elfogadása sem. Az utóbbi esetben a jogtalan gazdagodás okából az eredeti állapot visszaállításának van helye. Az adott esetben a feleség férjével abban állapodott meg, hogy vele szemben csupán meghatározott összegű anyagi igényt támaszt a házasság felbontása esetére, viszont a bontóperben végleges nőtartás iránt való igényét fenntartotta. Ebből folyik, hogy a feleség a különben is *semmiss* szerződésből jogot származtatni nem kíván. Ennek ellenére a házaspár között a *semmiss* szerződés tartalmának megfelelő teljesítések és elfogadások történtek. Vagyis a feleség a szerződésben megállapított összeget felvette, nyugtában kijelentette, hogy ezzel az összeggel nőtartási igénye végleges kielégítést nyert. *Ha a feleség a házasság jogerős felbontása után kapott teljesítéssel magát véglegesen kielégítettnek tekinti s ennek következtében a bontó ítélet szerint fenntartott végleges nőtartás iránt való igényéről lemond, ebben az esetben ennek az önálló ügyletnek hatályossága következtében végleges nőtartást többé már nem igényelhet.*“

Ez a határozat arra enged következtetni, hogy a Kúria az indokolatlanul szigorú álláspontját tovább fejlesztve *a végleges tartásról való lemondást is már csak a házasság jogerős felbontása után tekinti hatályosnak*. Ha már a Kúria előző álláspontját sem találtuk kifejezett tételes jogszabályokhoz és a változott életviszonyokhoz mindenben alkalmazkodónak, annál kevésbé helyeselhetjük ennek az álláspontnak további megszigorítását. A nőtartásra vonatkozó általános jogszabályt elvégre teljesen érintetetlennek minősíteni elfogadható megokolás nélkül mégsem lehet.

* * *

A nőtartásdíj kérdésével függ össze más vonatkozásban a Kúriának alább közölt P. III. 5596/1939. számú határozata. Ebben a Kúria — véleményünk szerint is helyesen — a házastársak vagyoni vonatkozású szerződési szabadságát nagyobb terjedelemben ismeri el joghatályosnak s így hatályosnak tartja az oly tartalmú közokirati megállapodást, amely szerint a férj az ideiglenes tartásdíj megfizetésére arra az esetre is kötelezte magát, ha az életközösség megszakításában a feleség volna a vétkes.

„A házaspár a nőtartási díj tekintetében szerződésileg egyezkedhetnek és az anyagi jog megengedi azt is, hogy jogviszonyukat a nő érdemtelenége esetére is az általános szabályoktól eltérően rendezhessék. A peres felek között létrejött szerződés attól az általános szabálytól, hogy az életközösség megszakadásában egyedül vétkes nő elveszíti az ideiglenes tartáshoz való jogát — eltérő rendelkezést foglal ugyan magában abban

a tekintetben, hogy a felperes az esetre is kötelezte magát ideiglenes nőtartási díj fizetésére, ha a házassági életközösség megszakadásában az alperes volna a vétkes, de nincs a szerződésben semmi megállapodás arra nézve, hogy a felperes a nőtartási díjnak fizetése alól felmentést ne kérhessen abban az esetben, ha az alperes a tartásra érdemtelené válnék. Nincs a szerződésben arra se utalás, hogy az ideiglenes nőtartási díj az alperes által adott vagyoni szolgáltatás ellenértéke gyanánt minden esetben jár. Sőt az alperes maga is azt adja elő, hogy az általa adott vagyoni juttatás a szerződésnek azzal a kikötésével áll kapcsolatban, amely szerint a felperes az életközösség megszakadása esetében az alperes vétkeségére nem hivatkozhatik.

Mindebből következik, hogy ha összefüggés is volna az alperes által nyújtott anyagi szolgáltatás és a felperes jogának fentebb említett korlátozása között, ez nem gátolhatja meg, hogy a felperes az alperessel szemben az életközösség megszakadásában való vétkeségre vonatkozó és az előadottak szerint kizárt kifogástól különálló azt a védekezést érvényesíthesse, hogy az alperes érdemtelen a tartásra. Nem gátolja meg ennek a kifogásnak a felhozását az se, hogy az alperes a házasság kötésével elvesztette az előzően élvezett nyugellátását és a nőtartás elvállalása az alperes jogi álláspontja szerint ennek a kárpótlásául szolgál, mert az anyagi jog ellenkező szerződéses megállapodás hiányában, minden más körülményre tekintet nélkül szünteti meg a nőnek az ideiglenes tartáshoz való jogát, ha a nő erre érdemtelené vált.“

* * *

Sokat vitatott kérdés a közjegyzői gyakorlattal kapcsolatosan a közokirattal szemben való bizonyítás kérdése. Ebben a vonatkozásban a bírói gyakorlatot teljesen kifogástalannak minősíteni alig lehet. Nap-nap után fordulnak elő esetek, hogy a bíróságok elrendelik a közjegyzők meghallgatását a részükről kiállított közokirat tartalma és alakiságaira vonatkozóan. Holott mást a közjegyző sem vallhat, mint amit az okirat bizonyít s másrészt pedig az ilyen meghallgatások határozott ellentétben vannak a Pprts. 315. §-ának kifejezett rendelkezéseivel. A Kúriának alább közölt P. I. 5530/1939. számú határozata ebben a vonatkozásban a törvényes intencióknak lényegesen megfelelőbbnek látszik.

„A vagyonekülönítési szerződést a felek közjegyző előtt kötötték meg és közokiratba foglalták. A közokirat a Pp. 315. §-a szerint teljesen bizonyítja azt, hogy a közhatóság vagy közhitelességű személy által — milyen a kir. közjegyző — abban tanúsított nyilatkozatok és egyéb tények a valóságnak megfelelően vannak tanúsítva. Az A.) alatti okirat utolsó bekezdésében pedig az azt felvevő kir. közjegyző azt tanúsítja, hogy ő a felvett okiratot a felek előtt felolvasta és miután a felek annak tartalmát megértették és akaratukkal teljesen megegyezőnek találták, azt előtte sajátkezüleg aláírták. Ekként az okirat a Pp. 315. §-ának idézett rendelkezése szerint teljesen bizonyítja azt, hogy az okirat felolvasása a felek előtt megtörtént, sőt azt is, hogy a közjegyző — bár közelebbről meg nem

jelölt módon — meggyőződést szerzett arról, hogy a szerződést kötő felek az okirat tartalmát megértették és akaratukkal megegyezőknek találták.

A Pp. 316. §-a szerint az ellenbizonyítás a közokirattal szemben is meg van ugyan engedve, azonban a felperes semminemű bizonyítékot nem hozott fel arra, hogy a közjegyző által felvett okiratot előtte nem olvasták fel. A felperesnek a közokiratban foglalt tanusítással ellenkező pusztán tényállítása ebben a tekintetben figyelembe nem jöhet.

Sikertelenül hivatkozik a felperes arra is, hogy ő az okirat tartalmát — ha azt előtte fel is olvasták — nem értette meg. Sikertelenül hivatkozik erre még akkor is, ha a közjegyző tanusítása ebben a részében — a közjegyző meggyőződését előidéző körülmények tüzetes megjelölésének a hiánya miatt — figyelmen kívül marad. Az okirat ugyanis nem foglal magában nehezen érthető, bonyolult rendelkezéseket, hanem csak olyanokat, amelyeket a jogban járatlan és egyébként is kevésbé iskolázott ember megérthet, a felperes pedig az irányadó tényállás szerint, ha az öccsével szemben szellemileg alárendelt és erősen befolyásolható volt is, nem volt fogyatékos elmetehetségű és így nincs ok arra, hogy ő a szóban levő szerződés világos és viszonylag egyszerű rendelkezéseinek megértésére képtelennek tekintessék.

* * *

A közokirattal szemben való bizonyítás kérdését érinti a Kúria P. I. 6172/1939. számú határozata is. Ez a határozat, amelyet egyébként alább közlünk, azok közé tartozik, amelyek a kérdés elbírálásánál a szigorúbban törvényes álláspontra helyezkednek.

„A kir. közjegyző a m. kir. adóhivatal által hivatalos hatáskörében kiállított s ennél fogva közokiratnak minősülő fényképes vadászejegy teljes hitelt érdemlő adatai alapján az 1874. XXXV. t. c. 70. §-ában előírt módon kétséget kizáró meggyőződést szerezhetett arról, hogy a vadászejegyhez tartozó fénykép a vadászejegy tulajdonosául megnevezett földbirtokost ábrázolja, akinek lakóhelyét és foglalkozását is meg kellett jelölni a vadászejegy idevonatkozó rovataiban, az arcképnek a megjelent fél személyével való összehasonlítása alapján pedig ugyancsak kétségtelen meggyőződést szerezhetett a végrendeletet tevő fél és a vadászejegy tulajdonosa személyazonosságáról.

A törvény követelményeinek megfelelő közokirattal szemben a felperest terhelte a bizonyítás akár abban az irányban, hogy a közokirat a személyazonosság igazolásának jegyzőkönyvbe foglalt adatait a valóságnak meg nem felelően tanusítja, akár abban az irányban, hogy a vadászejegy valamely lényeges kellék hiánya miatt a személyazonosság bizonyítására nem volt alkalmas, amely bizonyítás sikere esetében viszont az alperesek a végrendeletre és a végrendeletet letevő félnek személyazonosságát vita esetén más módon sikerrel bizonyíthatnák, mert a személyazonosság tanusítása a közokiratnak nem érvényességi, hanem csak óvatossági kelléke.

* * *

A közjegyzői rendtartás 111. §-a szerint közjegyzői okirat alapján végrehajtásnak csak akkor van helye, ha azon tények

beállta, amelyekhez a közjegyzői okiratban foglalt kötelezettség teljesítése kötve van, közokirat által bizonyíttatik. Sok kúriai határozat van, amely e tekintetben, ad hoc közokiratot kíván meg, az alább közölt Pk. V. 6337/1939. számú határozat — véleményünk szerint is helyesen — megalégszik e tekintetben közvetett bizonyítékkal, tehát nem ad hoc készült közokirattal.

„Megfelel az 1874. XXXV. t. c. 111. §-ának 2. bekezdésében irt jogszabálynak a másodbíróság azon álláspontja, hogy közokirattal kell bizonyítani az alapul szolgáló közjegyzői okiratban megállapított fizetési kötelezettség feltételének: az életközösség megszakadásának bekövetkeztét, valamint azt a tényt, hogy a különélés megszakítás nélkül folyt azokban a hónapokban, amelyekre a folyamodó a behajtandó ideiglenes nőtartást követeli. — Ennek a követelménynek kívánt eleget tenni a végrehajtható azzal, hogy az első bíróságnál — nyilván a megtámadott másodbírói végzés meghozatala után — az 1930. XXXIV. t. c. 56. §-a alapján kiállított közjegyzői tanusítványt terjesztett be. E szerint a tanusítvány szerint az azt kiállító kir. közjegyző által kihallgatott tanúk esküvel megerősítve bizonyították, hogy a felek között a házassági életközösség 1939. április hó 2. napján megszakadt s azóta a házastársak 1939. november hó 11. napjáig (a tanusítvány kiállításáig) megszakítás nélkül különváltan élnek. Mivel ezzel kellően bizonyítva van, hogy a végrehajtás elrendelésének előbb megállapított feltételei fennállnak s mivel a becsatolt közjegyzői tanusítvány az 1874. évi XXXV. t. c. 111. §-ának 2. bekezdésében körülírt közokiratnak megfelel, az utólag becsatolt tanusítvány figyelembevételének pedig az 1911. I. t. c.-nek a végrehajtási eljárásban is alkalmazandó 554. §-a szerint nincs akadálya, a kért kielégítési végrehajtást az 1881. LX. t. c. 1. §-ának g.) pontja s az 1874. XXXV. t. c. 111. §-a szerint el kellett rendelni.“

Közlemények.

A kir. Közjegyzők Közlönye a sajtótörvény és a vonatkozó rendeletek intézkedéseire tekintettel, bár kisebb terjedelemben július és augusztus hónapokban is megjelenik.

Halálozások. Zimmermann Artur dr. kir. közjegyző Körmenten ez évi július hó 5. napján elhalálozott. 6 évi helyettesi működés után 1923-ban nevezték ki Körmentre kir. közjegyzővé, ahol elhalálozásáig általános megbecsüléstől kísérve fejtett ki komoly értékű közjegyzői működést. Elhalálozásáról a szombathelyi kamara az alábbi szövegű gyászjelentést adta ki:

„A szombathelyi kir. közjegyzői kamara és a területén működő kir. közjegyzők mély fájdalommal tudatják, hogy nagyrabecsült kartársuk dr. Zimmermann Artur körmenti kir. közjegyző, Körmenten július hó 5. napján váratlanul meghalt. Az elhunyt 23 éven át működött a közjegyzői pályán, Kamaránknak 2 éven át választmányi tagja volt. Kiváló tudását csak jósága multa felül. A közjegyzői kar, derék munkás tagot s megértő jólelkű kartársat veszített az ő halálával. Őszinte fájdalommal gyászoljuk

Öt és emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni. Szombathely, 1940 évi július hó 6.“

Páska Simon dr. volt szászrégeni kir. közjegyző, legutóbb bicskei kir. közjegyzőhelyettes Budapesten ez évi július hó 12-én meghalt. Régi becsületes munkása volt a magyar közjegyzői intézménynek, akinek közjegyzői pályáját, mint annyi sokakét derékbe törte a trianoni szerződés. Szászrégenből, ahova még 1902-ben nevezték ki kir. közjegyzővé, Erdély átesetelése után távoznia kellett s Csonkamagyarországon majdnem egy évtizedeken át alkalmi helyettesítésekből kellett létfenntartását biztosítania, ami előrehaladott életkorában nem is kis feladat volt.

A magyar közjegyzői kar mindkét elhalt kartársa emlékét kegyelettel fogja megőrizni.

Magántanári képesítés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter *Szokolay* Leó dr. székesfővárosi árvaszéki elnöknek, a budapesti kir. m. Pázmány Péter tudomány egyetem jog és államtudományi karán a magyar magánjognak „Gyámság és gondnokság“ című tárgyköréből egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette s nevezett ebben a minőségében megerősítette. A komoly jogászi működés ilyen előkelő tudományos elismeréséről a magyar közjegyzői kar is örömmel vesz tudomást annál is inkább, mert az elismerés nemcsak egy kiemelkedő jogászi tevékenységet kifejtő, igen rokonszenves és köztiszteletben álló, magas közigazgatási funkciót általánosan elismert kitünő eredménnyel betöltő egyént ért, de mert *Szokolay* Leó árvaszéki elnöki működésében a közjegyzői karral való harmónikus együttműködésre minden vonatkozásban különös súlyt helyezett.

Bírósági terület változások. A m. kir. minisztérium 3800/1940. M. E. számú rendelete alapján a *bajai* és *bácsalmási* kir. járásbíróságok a szekszárdi kir. törvényszék területéből a *bajai* kir. törvényszék területéhez, a *komáromújvárosi* és *tatai* kir. járásbíróságok a győri törvényszék területéből a *komáromi* kir. törvényszék területéhez, a *pápai* kir. járásbíróság a veszprémi kir. törvényszék területéből a *győri* kir. törvényszék területéhez, az *érsekújvári*, *galántai*, *párkányi* és *vágsellyei* kir. járásbíróságok a komáromi kir. törvényszék területéből az *érsekújvári* kir. törvényszék területéhez, az *ipolysági* kir. járásbíróság a balassagyarmati kir. törvényszék területéből az *ipolysági* kir. törvényszék területéhez, a *lévai* és a *verebélyi* kir. járásbíróságok a komáromi kir. törvényszék területéből az *ipolysági* kir. törvényszék területéhez, a *vámosmikolai* kir. járásbíróság a pestvidéki kir. törvényszék területéből az *ipolysági* kir. törvényszék területéhez, az *abaujszántói* és *szikszói* kir. járásbíróságok a miskolci kir. törvényszék területéből a *kassai* kir. törvényszék területéhez, a *királyhelmeci* kir. járásbíróság az ungvári kir. törvényszék területéből a *sátoraljaújhelyi* kir. törvényszék területéhez, a *vásárosnaményi* kir. járásbíróság a nyiregyházi kir. törvényszék területéből a *beregszászi* kir. törvényszék területéhez csatoltattak át.

Ugyanez a rendelet *Érsekcsanád* és *Sükösd* községeket a kalocsai kir. járásbíróság területéből a *bajai*, *Jóka*, *Ujhelyjóká* községeket a somorjai kir. járásbíróság területéből a *galántai*, *Kamocsa* és *Szimó* községeket a *Komáromóvárosi* kir. járásbíróság területéből az *érsekújvári*, *Ujlót* és *Zsitvabesenyő* községeket a verebélyi kir. járásbíróság területéből az *érsekújvári*, *Csúz*, *Für* és *Jászfalú* községeket az ógyallai kir. járásbíróság

területéből az *érsekújvári*, *Kisbaromlak*, *Kolta*, *Komáromcsehi*, *Komáromszemere*, *Kürt* és *Udvard* községeket az ógyallai kir. járásbíróság területéből az *érsekújvári*, *Alsópél*, *Barsbakacska*, *Cseke*, *Fajkürt*, *Fakóvezekény* és *Felsőpél* községeket a verebélyi kir. járásbíróság területéből a *lévai*, *Gyarak*, *Kismánya*, *Nagycétény*, *Nemespann*, *Szentmihályúr* községeket az érsekújvári kir. járásbíróság területéből a *verebélyi*, *Garampáld*, *Helemba*, *Ipolykiskeszi*, *Ipolyszalka* és *Kisgyarmat* községeket a párkányi kir. járásbíróság területéből a *vámosmikolai*, *Garamsalló*, *Ipolybél*, *Ipolypásztó*, *Ipolyszakállos*, *Kisölved*, *Lontó*, *Szete* és *Zalaba* községeket az ipolysági kir. járásbíróság területéből a *vámosmikolai*, *Drégelypálánk*, *Hont*, *Ipolyvece* községeket a balassagyarmati kir. járásbíróság területéből az *ipolysági*, *Bernecebaráti*, *Kemence* községeket a vámosmikolai kir. járásbíróság területéből az *ipolysági*, *Ipolybalog*, *Ipolykeszi*, *Kóvár*, *Nagycsalomja* községeket az ipolysági kir. járásbíróság területéből a *balassagyarmati*, *Szécsénykovácsi* községet a szécsényi kir. járásbíróság területéből a *balassagyarmati*, *Egyházasháza*, *Medveshidegkút*, *Tajti* és *Vecseklő* községeket a feledi kir. járásbíróság területéről a *salgótarjáni*, *Alsóbalog*, *Balogytamási*, *Balogújfalú*, *Bátka*, *Bellény*, *Cakó*, *Dulháza*, *Dusa*, *Felsőbalog*, *Guszoná*, *Jánosi*, *Magyarhegy*, *Mezőtelkes*, *Nemesradnót*, *Perjése*, *Rakottyás*, *Rimapálfalva*, *Szutor*, *Uzapanyit*, és *Zsíp* községeket a feledi kir. járásbíróság területéből a *rimaszombati*, *Naprágy* községet a tornaljai kir. járásbíróság területéből a *putnoki*, *Aggtelek* községet a putnoki kir. járásbíróság területéből a *tornaljai*, *Becskeháza*, *Derenk*, *Hidvégardó*, *Tornaszentjakab* községeket az edelényi kir. járásbíróság területéből a *szepsi*, *Aranyida*, községet a szepsi kir. járásbíróság területéből a *kassai*, *Bodrogszerdahely*, *Bodrogszög*, *Borsi*, *Csanahó*, *Kisbári*, *Kiskövesd*, *Ladamoc*, *Nagybári*, *Nagykövesd*, *Szöllőske*, *Zemplén* községeket a királyhelmeci kir. járásbíróság területéből a *sátoraljaújhelyi*, *Cigánd*, *Cséke*, *Dámóc*, *Láca*, *Révleányvár*, *Ricse Semjén*, *Zemplénagárd*, községeket a sárospataki kir. járásbíróság területéből a *királyhelmeci*, *Kisrosvágy*, *Nagyrosvágy* községeket a sátoraljaújhelyi kir. járásbíróság területéből a *királyhelmeci*, *Lónya*, *Mátyus*, *Tiszakarecsény* községeket a kisvárdai kir. járásbíróság területéből a *vásárosnaményi*, *Csap*, *Kisrát*, *Kistéglás*, *Nagyrát*, *Szürte*, *Tiszaúsvány*, *Tiszasalamon* községeket pedig a királyhelmeci kir. járásbíróság területéből az *ungvári* kir. járásbíróság területéhez csatolta át.

A váltóóvás átmeneti elengedése. A m. kir. minisztérium 5130/1940. M. E. szám alatt, a váltók fizetés végett való bemutatásának és az óvás felvételének átmeneti elengedése tárgyában az alábbi rendeletet bocsátotta ki: „A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939:II. t.-c. 159. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli: 1. §. (1) Az 1940. évi július hó 1. napján vagy ezt követően az 1940. évi augusztus hó 31. napjáig bezárólag lejárt vagy lejáró váltót a fizetés hiánya miatt érvényesíthető visszkeresetnek bármely váltókötelezettel szemben való fenntartása céljából fizetés végett bemutatni és ennek, valamint a fizetés nem teljesítésének tanúsítására óvást felvenni nem kell. (2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés ellenére az 1940. évi július hó 13. napja után felvett óvás költsége a váltókötelezetteket nem terheli. Nem áll ez a rendelkezés abban az esetben, ha a kötelezettek között külföldi kötelezett is van. 2. §. A jelen rendelet az 1940. évi július hó 13. napján lép hatályba és az 1940. évi augusztus hó 31. napjáig a 8260/1939 M. E. számú rendelet

5. §-ában foglalt rendelkezések helyett is a jelen rendelet rendelkezései irányadók. Budapest, 1940. évi július hó 12. napján. Gróf Teleki Pál s. k. m. kir. miniszterelnök.

A kir. közjegyző közhivatalnoki minősége. Az igazságügyminiszter a magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekeit veszélyeztető egyes események büntetése tárgyában törvényjavaslatot nyújtott be. Ez a törvényjavaslat a 3. szakaszban Btk. 461. §-ában helyébe a közhivatalnok fogalmát kívánja újonnan megállapítani. A javaslat szövegezése szerint, amint ez különben a Btk. 461. §-ában is, ha nem is teljesen azonos szövegezéssel, bennfoglaltatott „közhivatalnokok a kir. közjegyzők is“. Ugyan- csak a javaslat szövege szerint „A hatóság tagját, illetőleg a hatóság köze- gét megillető büntetőjogi védelem minden közhivatalnokra kiterjed.“ A közhivatalnok újabb fogalmi meghatározását a javaslat az indokolás szerint azért látta szükségesnek, mert a Btk. fogalmi meghatározása szűk és a jelen kor követelményeinek már meg nem felel.

Eljárési kedvezmények a katonai szolgálatot teljesítők részére
A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult személyek magánjogi kötelezett- ségei tárgyában a m. kir. minisztérium a 7110/1938. M. E. számú rendelet újabb kiegészítéseként 5140/1940. M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amelyben a végrehajtási eljárás rendjén, továbbá a lakásbér fizetés s a védett birtok feljegyzés törlése tekintetében biztosít a katonai szolgálatot teljesítő személyek részére jelentős kedvezményeket.

Rang és cím anyakönyvi bejegyzése A belügyminiszter 280932/ 1940. B. M. szám alatt kibocsátott rendeletével a 80000/1906. B. M. számú rendelettel kiadott anyakönyvi utasítás 47. §. 3. bek. 8. pontjában és a 57. §-ban foglalt, legutóbb a 33607/1933. B. M. számú rendelettel módosí- tott szabályokat az igazságügyminiszterrel egyetértően akként módosította, hogy a nemességnek, vagy a főnemességnek az alapbejegyzés lezárása után való adományozása vagy megerősítése esetén, továbbá a „vitéz“ cím hasz- nálata jogosultságának és a jogosultság megszűnésének az alapbejegy- zés lezárása után való megállapítása esetében a nemesi, vagy főnemesi ranggal kapcsolatos címet, a nemesi előnevet, illetőleg a „vitéz“ címet vagy e cím használatára való jogosultság megszűnését nem az anyakönyv kiigazítása útján, hanem utólagos bejegyzésként kell az anyakönyvbe be- vezetni. A magyar nemesi és főnemesi ranggal kapcsolatos címeket (nemes, báró, gróf, örgróf, herceg,) ideértve az ily székely eredetű címeket is (nemes, lófő, primór) továbbá a nemesi előnevet, valamint a tudori címet kívánatra kellő igazolás alapján be kell jegyezni. A nemességet és fő- nemességet, valamint a nemesi előnevet az ennek igazolása tárgyában a belügyminiszter által kiállított bizonyítvánnyal, a „vitéz“ cím használatá- nak jogosultságát a vitézi rend főszéktartóságának igazolványával kell igazolni. A névvel kapcsolatos adatok sorrendje a következő: 1. özv. meg- jelölés nőknél, 2. tudori cím, 3. vitéz cím, 4. nemesi, vagy főnemesi rang- gal kapcsolatos cím, 5. nemesi előnév, 6. családi név, 7. utónév.

Ügyvédi vizsgák az 1939. évben. A Budapesti Ügyvédi Kamarai Köz- löny most megjelent félévi száma, amely egyébként a kamarai ülésekről részletes tudósítást, a miniszteri felterjesztések szövegét, értesítéseket, az Ügyvédi Kamarák Országos Bizottságának és a Kúria ügyvédi tanácsának elvi jelentőségű határozatait hozza, közli az egységes bírói és ügyvédi vizsgáló bizottság 1939. évi működésének adatait. Eszerint 1939. évben

vizsgára jelentkeztek 583-an, ebből első ízben jelentkeztek vizsgára 420-an. A vizsgát sikerrel letette 298, ebből egy tett egész vizsgát, visszautasítottak 26, pótvizsgára utasítottak 96 jelöltet. Vizsgaismétlésre jelentkeztek 24-en ezek közül a vizsgát sikerrel letették 13-an, visszautasítottak 2, pótvizs- gára utasítottak 9 jelöltet. Pótvizsgára jelentkeztek 119-en, ezek közül a vizsgát sikerrel letették 103-an, újabb pótvizsgára utasítottak 16 jelöltet. A képesített 215 jelölt közül kitüntetéssel képesítették 10 jelöltet.

Tandíjmentes helyek a felsőkereskedelmi iskolákban. A keres- kedelem és közlekedésügyi miniszter a fiú felső kereskedelmi iskolák I. évfolyamaiban rendszeresített 50 tandíjmentes helyre vonatkozóan kibo- csátott pályázati hirdetményét a m. kir. igazságügyminiszter 15730/1940. számú rendeletével a közjegyzői kamaráknak is megküldte azzal, hogy a közjegyzők figyelmét gyermekeik elhelyezése szempontjából a gazdasági pályák felé irányítsa. A pályázati feltételek tekintetében részletes felvilá- gosítást a kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium ad.

A M. Ü. N. E. határidő naplója A Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesülete 1941. évre is kiadja a múlt évben első ízben megjelent és jogászkörökben nagy rokonszenvvel fogadott határidő naplóját. A napló a közjegyzői irodákban való használatra is igen alkalmas, amint hogy a múlt évben is sok közjegyzői iroda részéről történt a naplóra megrende- lés. A határidő napló előfizetési ára 8 P., amely összeg az 57855 számú csekkszámán a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesülete részére (Budapest, V., Gról Klebelsberg-utca 29.) befizethető.

Rendeletek:

3800/1940. M. E. sz. Egyes kir. járásbíróóságok és községek törvény- kezési átszervezése.

32200/1940. I. M. sz. Az egyes igazságügyi szervezeti rendelkezések- ről szóló 1940:XVI. törvénycikk hatálybalépése.

4000/1940. M. E. sz. A magyar állampolgárság fenntartására irányuló bejelentések határideje.

4370/1940. M. E. sz. A cseh-szlovák jogszabályok alapján pénzügyi kezelésben lévő bírói letétek kifizetésének szabályozása.

4380/1940. M. E. sz. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt terüle- tekkel kapcsolatos egyes polgári eljárási kérdések szabályozása.

4400/1940. M. E. sz. A váltón alapuló visszkereseti jog elévülésének a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai terüle- tekre vonatkozó újabb szabályozása.

280932/1940. B. M. sz. A rang és cím anyakönyvi bejegyzésére vonat- kozó szabályok módosítása és kiegészítése.

111603/1940. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és forgalmi adók megállapítása szempontjából pengőértékre való átszámítása.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Deutsche Notarzeitschrift. (40. évfolyam 5. és 6. számok) Az 5. szám közli Boehmer marburgi egyetemi tanárnak a végrendeleti törvénnyel kapcsolatos kérdésekről írott, két előző számban megjelent érdekes cikkének folytatását s egyben befejező részét. Mindkét számban ismertetik részben közleményben, részben pedig külön cikkben az 1940. márc. 29-iki új ingatlan szerzési adó törvényt. A 6. számban külön közlemény foglalkozik még az ingatlan vásárlónak értékelkedési adózási kötelezettségéről. Közlemények, bírói határozatok, könyv és folyóiratszemle adják a két szám további tartalmát.

Magyar Törvénykezés. (1940. évi 346-348. számok.) A gyakorlati jogászság érdekeit szolgáló szaklap legújabbban megjelent 3 számában a lap rendes beosztásának megfelelően előbb a joggyakorlati vonatkozású rendeletek szövegét, majd joggyakorlati anyagot s végül a Forum rovat közleményeit hozza.

Illetékügyi Közlöny. (XV. évfolyam 14. szám.) Jogegység- jogbiztonság!? címen Czigler István dr. ügyvéd írta e szám külön cikkét. A lap további tartalma újabb illetékügyi rendeletek kivonatos ismertetése és szerkesztői üzenetek.

Joggyakorlat.*

Magánjog.

55. A *tartozás elismerése* csak a bírói úton érvényesíthető jogcímen alapuló tartozás tekintetében létesíti azt a jogi hatást, hogy a követelés az alapkötelemtől függetlenül elismerés jogcímen érvényesíthető. Minthogy azonban a törvényesen követelhető kamatokat meghaladó mérvben a kamatok érvényesítését a törvény kizárja, e kamat különbözet elismerés esetén sem válik bíróság érvényesíthető követeléssé. (K. P. II. 6251/1939.).

56. A jelenlegi gazdasági helyzetből nem lehet levonni oly következtetést, mintha a jelenlegi értékforgalmi viszonyok a *tulajdonközösségnek bírói úton való megszüntetését* ezidőszerint a tulajdonostársakra hátrányossá tenné. (K. P. V. 766/1940.).

57. Az örökhagyó részéről tett az a kijelentés, mely szerint mindene halála esetén a felperesé legyen, a részesített személye és a részeltetés

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Buda pesten székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap” és a „Magyar Jogi Szemle” című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékügyi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny” című szaklap közlései nyomán.

mértéke tekintetében teljesen határozott s mert a rendelkezés örökhagyó egész vagyonát felölelte, nem volt szükség annak a tüzetes megjelölésére, hogy felperes öröklési joga milyen vagyontárgyakra terjed ki. A *végrendelet tehát a határozottság anyagi érvényességi kellékének is megfelel.* (Bp. T. X. 814/940.).

58. Örökhagyó végrendeletének az a kitétele, hogy általános örökösfelesége lesz, a *végrendelet értelmezésénél* is irányadó közönséges szóhasználat szerint azt jelenti, hogy az örökhagyó mindazt a vagyont, az általános örökösnek megnevezett személynek hagyta, amit végrendeletében másnak nem juttatott. Az általános örökösnevezés tehát fogalmából következően ellentmond annak, hogy a végrendeleten alapuló öröklés mellett a törvényes öröklésnek is helye lehessen. Örökhagyó általános örökösének öröklési jogát olyan rendelkezéssel korlátozhatja, hogy egyes vagyontárgyai a törvényes örökösöknek jussanak. Az adott esetben a hagyaték túlnyomó részét ági eredetű ingatlanok tették. Ezenfelül örökhagyónak kisebb értékű szerzeményi ingó vagyona maradt, amelyből az egyik ági örökös részére bizonyos hagyomány kifizetését rendelte. Ezek a tények mind amellel szólnak, hogy örökhagyó elsősorban ingatlanait akarta feleségének juttatni s nem lehet mindebből azt a következtetést levonni, mintha örökhagyó feleségének csupán özvegyi haszonélvezeti jogot s az egyik ági örökös részére hagyománnyal megcsontított szerzeményi vagyont kívánta volna hagyni. (K. P. I. 262/1940.).

59. A házasság megkötése előtt keletkezett jogalapon, de a házasság alatt tulajdonul szerzett vagyontárgy nem közszerzemény, hanem *különvagyon*, annak ellenére, hogy a kérdéses ingatlanra vonatkozó végleges adásvételi szerződést csak a házasság megkötése után kötötték meg. (K. P. III. 6109/1939.).

60. A Polgári Határozatok Tárába 279. szám alatt felvett elvi határozatban megállapított, a Kúria gyakorlatában állandóan alkalmazott jogszabály szerint abban az esetben, ha az örökhagyó örökösét teljes tulajdonjogának, tehát szabad rendelkezésének biztosítása mellett azzal a korlátozással nevezte, hogy az ennek halála után fennmaradó vagyona utóörökösöt rendelt, az előörökös élők közt kötött visszterhes ügyletekkel a vagyon felett szabadon rendelkezhetik ugyan, de sem ajándékozással, sem halálesetre szóló rendelkezéssel az utóörökös jogát nem csorbíthatja. Ha azonban az örökhagyó a végrendeletben kifejezett akaratával örökösét *utóörökös nevezés* mellett a vagyon ingyenes elidegenítésére is feljogosította, vagyis ha az örökös szabad rendelkezésének biztosítása örökhagyónak megállapítható akarata szerint nem csak örökösének szabad gazdálkodása érdekében történt, hanem az örökhagyó az utóöröklés megvalósulását örökösének akaratától tette függővé, az előörökös a vagyona vonatkozólag élők között ellenérték mellett vagy anélkül szabadon rendelkezhetik. Erre azonban a végrendeletnek abból a szövegéből, hogy örökhagyó a vagyont az elő örökösre teljes tulajdonjoggal hagyja, következtetni még nem lehet. (K. P. I. 6119/1939.).

61. Kétségtelen tény, hogy a *hozományadás* is ingyenes juttatás s ennyiben ingyenesség az ajándékozás ügyleti tartalmával azonos, azonban a házassági vagyongörög és az ajándékozás jogi elhatárolása következtében az ajándékozás esetében alkalmazható durva hálátlanság a hozomány adás-

nál alkalmazást nem nyerhet. A hozományadás keretében ugyanis a fenn-
tartott hozomány intézményének gyakorlati alkalmazásával lehet a ho-
zományadó vélt érdekeit megvédeni, vagy biztosítani. (K. P. III. 6230/1939.).

62. Az *özvegyi haszonélvezeti jog* az ági örökös igénye érvényesíté-
sében annyiban korlátozza, hogy az özvegyi jog fennállása alatt az ági
vagyon, illetve az ági érték kiadását az özvegytől nem követelheti, attól
ellenben nem zárja el, hogy ági örökösödési joga megállapítását, esetleg
biztosítását kereset útján kérhesse, sőt nem akadályozza arra irányuló ma-
rasztalás kieszközlésében sem, hogy a javára megítélendő ági vagyon,
illetve ági értéket az özvegy az özvegyi joga megszűnte után neki kiadni
tartozik. (K. P. I. 5000/1939.).

63. A kir. Kúriának a Polgári Határozatok Tárába 290. szám alatt
felvett elvi határozatában is kifejezésre jutó állandó gyakorlata szerint a
végrendeletet sem egészben, sem részben *nem teszi érvénytelenné az a
körülmény, hogy abban a végrendelező olyan személy részére rendelt juttatást, akivel törvényes házasságon kívül együtt élt.* Minthogy pedig az
ilyen juttatásnak célja majdnem minden esetben az, hogy az illető a vég-
rendelezővel folytatott viszony fejében jutalmat kapjon, a hivatkozott
bírói gyakorlatból önként következik, hogy a végrendeleti juttatásnak ez
az indoka sem teszi a végrendeletet érvénytelenné. Nem tesz különbséget
ebből a szempontból az sem, ha a végrendelező az erkölcstelen viszony
létesítése vagy fenntartása érdekében rendelt juttatást annak, akivel házassá-
gán kívül együtt élt. (K. P. I. 5625/1939.).

64. Hagyaték átadó végzésnek jogalapító hatálya nincs, ítélt dolgot
nem alkot, annak jogerőre emelkedése tehát az alapul vett jogügylet meg-
támadhatóságát ki nem zárja. (K. P. I. 5618/1939.).

65. Állandó bírói gyakorlat szerint *az örökösödési illeték, a leltáro-
zási és tárgyalási költség a hagyaték megszerzésével járó költségek, ame-
lyek mint ilyenek hagyatéki terheknek nem tekinthetők* s a szerző fél által
viselendők. Utóörökösödés esetében tehát mindezeket az előörökös tartozik
viselni anélkül, hogy az utóörököstől e címen megtérítést igényelhetne.
(K. P. I. 5618/1939.).

66. Örökhagyó a végintézkedést tartalmazó irat felolvasása után azt a
kijelentést tette, „jól van-, úgy legyen, ahogy mondtam“. Az örökhagyó-
nak ebből a nyilatkozatából kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy
örökhagyó végrendelezésénél a súlyt az élőszavával tett nyilatkozatára
tette és azt kívánta végrendeletének tekinteni. Ebből pedig kétséget kizá-
róan nem csak az következik, hogy örökhagyó szóbelileg kívánt rendel-
kezni, hanem következik az is, hogy a tanúk előtt tett szóbeli nyilatkoza-
tát *szóbeli végrendeletként* tette meg és ehhez képest élőszóval tett nyi-
latkozata írásbafoglalását nem azért kívánta, mert írásbeli magánvégren-
deletet akart alkotni, hanem azért, hogy szóval tett nyilatkozata mint
végrendelet a feledésbe menés és megmásítás lehetőségének kizárásával
érvényesüljön. Nem lehet következtetést vonni írásbeli végrendelet alko-
tására vonatkozó szándék tekintetében abból sem, hogy szóbeli nyilatkozata
írásba foglalását örökhagyó maga kívánta s hogy az előtte felolvasott ok-
iratot maga is aláírta, sem pedig abból, hogy az iratban — két helyen is —
arról mint végrendeletről tétetik említés. (K. P. I. 5878/1939.).

Felelős kiadó: Szemerjay-Petrán Tibor dr. — Held J. nyomda, II., Mecset-u. 8.

XXXIX. évfolyam. Budapest, 1940. augusztus hó. 8. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: KIADJA:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK
budapesti kir. közjegyző. ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Telefon: 297—069

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekkszámája: 41.951.

A debreceni kamara közgyűlése.

A debreceni kamara 1940. évi rendes közgyűlését *Örley Dénes dr.*
vezetése alatt ez évi június hó 23. napján tartotta meg. A közgyűlésen meg-
jelentek még: Békésy Jenő, Bognár József, Büky-Elbel Tibor, Czindery
Jenő, Csongvay Géza, Erdőhegyi János, Fitos Jenő, Gáthy Árpád, Hadházy
Zsigmond, Hajnal Bálint, Horthy István, Imreh Dénes, Jármay Béla, Kesseő
Géza, vitéz Kiss Antal, Kovách Dénes, Kovács Géza, vitéz László Béla,
Mándi András, Megyery László, Miskolczy Pál, Molnár Kálmán, vitéz Simon
Árpád, Seress István, Szabó Áron, Szilágyi Elek, Sziráky László, Szotyori
Nagy Sándor, Varga Kálmán kir. közjegyzők, Ferencsik Sándor, Hadházy
Béla, Katona István, Szikszay Imre kir. közjegyző helyettesek és Fehértay
Gyula kir. közjegyzőjelölt.

Külön meghívás következtében megjelentek a közgyűlésen Kovách
Elek volt közjegyző, a kamara tiszteletbeli elnöke, Jeney Sándor, a debre-
ceni törvényszék elnöke, Zsögöd Jenő törvényszéki tanácselnök és Mező
Sándor, a debreceni ügyészség elnöke.

A közgyűlés tárgysorozatát *Örley Dénes dr.* kamarai elnök megnyitó
beszéde vezette be.

Az elnöki megnyitó, mint közjegyzői vonatkozásban a legfontosabb
kérdéssel, a közjegyzői rendtartás reformjával, nagy részletességgel és ala-
possággal foglalkozott.* Felemlítette, hogy Lázár Ferenc dr. a budapesti

* Tekintettel arra, hogy az elnöki megnyitó állásfoglalása nem min-
denben — sőt éppen sok alapvető kérdésben nem — fedi a közjegyzői kar-
nak minden alkalmakkor majdnem általános egyhangúsággal kifejezésre
juttatott álláspontját, megokoltnak látjuk, hogy az elnöki megnyitó ezen
állásfoglalásaira e közlöny legközelebbi számában visszatérjünk. *Szerk.*